

Päivämäärä
12.11.2024

LIMINGAN KUNTA
EMÄNTÄKOULUN ASEMAKAAVAMUUTOKSEN
LUONTOSelvitys

Päivämäärä 12.11.2024
Laatija Pauli Jokikokko, Ramboll Finland Oy
Tarkastaja Ville Yli-Teevahainen, Ramboll Finland Oy
Kansikuva Nurmea Raahentien vieressä linnustوسelvitysten aikaan.

Sisältö

1.	JOHDANTO	3
2.	MENETELMÄT	5
3.	TULOKSET JA POHDINTA	6
3.1	Tunnetut tärkeät alueet	6
3.2	Viitasammakot	7
3.3	Pesimälinnusto	8
3.4	Kasvillisuus ja luontotyypit	9
3.5	Lepakot	12
4.	LUONTOKOHTEIDEN ARVOLUOKITUS	12
5.	YHTEENVETO JA SUOSITUKSET	13
6.	LÄHDE- JA KIRJALLISUUSLUETTELO	15

1. JOHDANTO

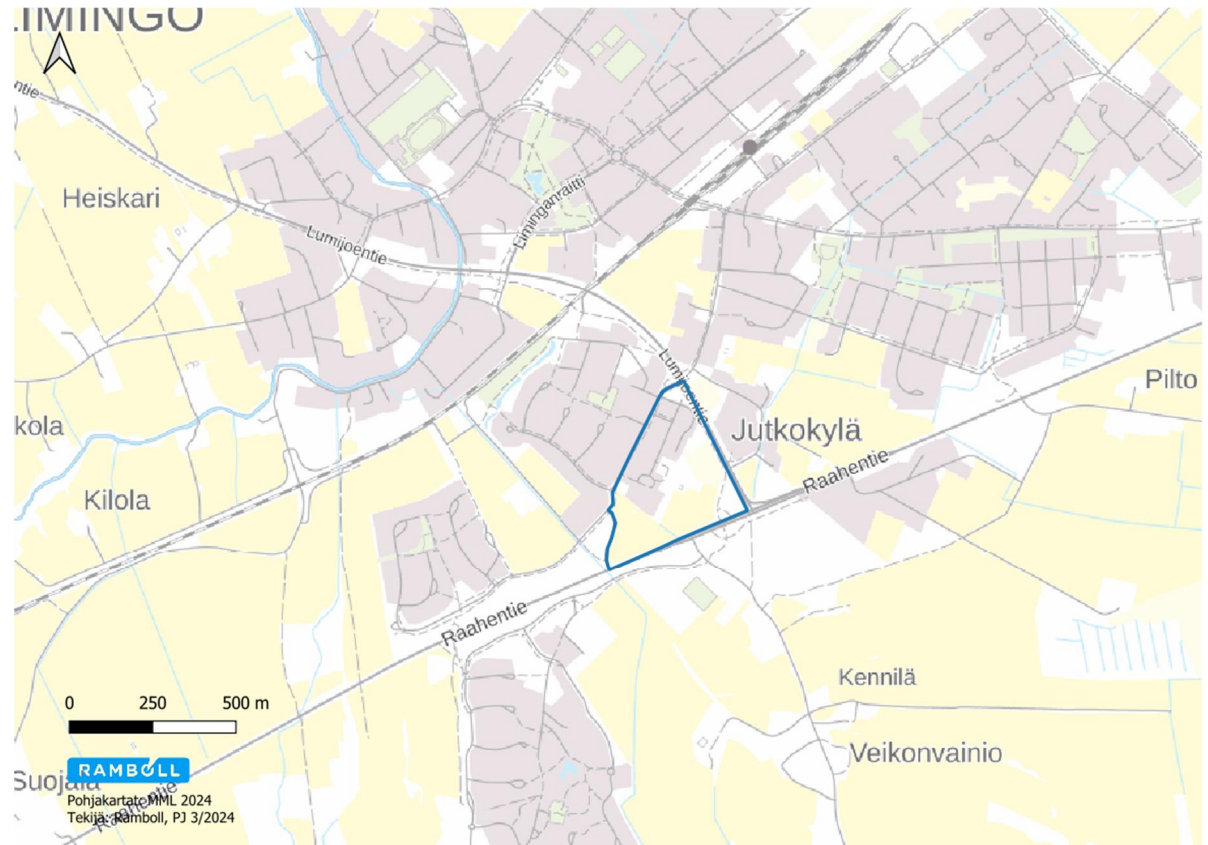
Tämä luontoselvitys on tehty Limingan kunnalle Emäntäkoulun asemakaavan muutosta varten. Ramboll Finland Oy (2024) laati alueelle paikallistuntemukseen ja olemassa olevaan aineistoon perustuvan esiselvityksen, jossa suositeltiin alueelle maastoselvityksiä. Tämä luontoselvitys sisältää viitasammakko-, linnusto-, kasvillisuus- ja lepakkoselvityksen.

Kaava-alue sijaitsee Limingan ydinkeskustasta noin 0,7 km etelän suuntaan rajautuen etelästä Raahentiehen (E8). Lännestä alue rajautuu Porkkalankulmaan, pohjoisesta livarinpolkuun ja idästä Lumijoentiehen (Kartta 1). Kaava-alueen koko on noin 11 ha.

Suunnittelualueella on voimassa valtatie 8:n ympäristön osayleiskaava 2040 sekä 20.3.2023 hyväksytty Limingan Kirkonkylän ajantasa-asemakaava. Alueella sijaitsee suojeltu kulttuurihistoriallisesti arvokas Emäntäkoulu pihoineen, Oulun seudun ammattiopiston yksikkö sekä peltoja. Emäntäkoulun asemakaavamuutoksen myötä selvitetään alueelle uusia mahdollisia käyttötarkoituksia sekä samalla päivitetään asemakaavaa vastaamaan VT-8:n laajennuksen kehittämissuunnitelmaa.

Viitasammakkoselvitys katsottiin aiheelliseksi, koska alueella todettiin olevan ojia, jotka voivat toimia lajin elinympäristönä. Viitasammakko on EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) tiukkaa suojelua edellyttävä laji, jonka lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ei saa hävittää eikä heikentää (luonnonsuojelulain 78 §). Lisääntymis- ja levähdyspaikkoina toimivat rannat, ojat, suot ja koskeikot kartoitetaan soidinääntelyn perusteella ja myös kutua saatetaan etsiä (Nieminen & Ahola, 2017). Myös lepakkoselvitys katsottiin aiheelliseksi, sillä kaikki Suomen lepakkolajit kuuluvat liitteeseen IV (a) ja lisäksi Suomi on allekirjoittanut EUROBATS-sopimuksen, jolla suojellaan esimerkiksi lepakoiden tärkeitä ruokailualueita (ks. SLTY, 2023). Muiden liitteen IV (a) eläinlajien, kuten liito-oravan, saukon tai hyönteisten erillistä selvittämistä ei katsottu tarpeelliseksi lajien elinympäristövaatimusten, levinneisyyden ja kaavahankeen luonteen vuoksi (Ramboll Finland Oy, 2024).

Lisäksi alueelta selvitettiin kasvillisuus ja linnusto, jotka kuuluvat lähes kaikkialla tehtäviin perusselvityksiin. Alueelta ei ennestään ole olemassa tarkkoja luontoselvityksiä, ja Suomen Lajitietokeskuksessakaan (2024) ei ole alueelta lajihavaintoja. Lähiseudulta on olemassa tietoja uhanalaisesta ja muusta huomionarvoisesta lajistosta, jota saattaa esiintyä myös Emäntäkoulun asemakaavamuutoksen alueella (Ramboll Finland Oy, 2024; Albus Luontopalvelut Oy, 2018).

Kartta 1. Kaava-alueen sijainti Limingassa. Kaava-alue on rajattu sinisellä.

2. MENETELMÄT

Luontoselvityksessä hyödynnettiin lähtöaineistoina alueella tehtyä esiselvitystä (Ramboll Finland Oy, 2024) ja siinä käytettyjä aineistoja. Näitä olivat seuraavat aineistot:

- Lajihavainnot (Suomen Lajitietokeskus, 2024a,b): Havainnot hankittiin tietopyynnöllä. Rajauksina käytettiin muille kuin linnuille Virva-viranomaisrajoituksia ilman havaintoajan alkupäivämäärän rajausta. Lisäksi haettiin havainnot alueellisesti uhanalaisista lajeista. Näin hakuun saatiin mukaan uhanlaiset (mukaan lukien erityisesti suojeltavat), silmälläpidettävät, alueellisesti uhanalaiset, rauhoitetut ja luontodirektiivin liitteiden II ja IV lajit. Linnuista haettiin uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit, lintudirektiivin liitteen I lajit, lintudirektiivin muuttolinnut ja kansainväliset vastuulajit. Haut tehtiin kaava-alueesta noin 1 km:n päähän ulottuvalle alueelle.
- Maastokartat ja ilmakuvat (Maanmittauslaitos)
- Valtatie 8:n ympäristön strategiseen osayleiskaavaan liittyvät luontoselvitykset Limingassa 2018 (Albus Luontopalvelut Oy, 2018)
- BirdLifen ja Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen rajaamat tärkeät lintualueet

Lisäksi hyödynnettiin paikallistuntemusta.

Viitasammakkoselvitys suoritettiin kahdella maastokäynnillä toukokuussa soveltaen Niemisen ja Aholan (2017) ohjeistusta (Taulukko 1). Yhdellä paikalla ei kuitenkaan kuunneltu yli 15 minuuttia, koska selvitysalueen kaltaisessa maastossa viitasammakot pystytään yleensä kuulemaan jo kohdetta lähestyttäessä säikäyttämättä sammakoita hiljaisiksi. Kartoitusajankohta osui hyvin soittimen aktiiviseen aikaan.

Pesimälinnustoselvitys tehtiin kahden käyntikerran kartoituslaskentana, jossa sovellettiin Koskimiehen ja Väisäsen (1988) ohjeistusta. Selvitysalue käveltiin lintuja havainnoiden systemaattisesti läpi niin, että mikään alue ei jäänyt yli 50 metrin päähän kulkulinjasta. Selvityksessä keskityttiin huomionarvoisiin lajeihin (uhanalaiset ja silmälläpidettävät, alueellisesti uhanalaiset, lintudirektiivin liitteen I lajit ja kansainväliset vastuulajit). Havaitut lajit merkittiin kartalle. Koska selvitys toteutettiin vain kahdella käyntikerralla, tulkittiin yksilö alueella pesiväksi jo yhdestä havaintokerrasta. Myös kaava-alueen ulkopuolella havaitut linnut, joiden reviiri voi ulottua kaava-alueelle, kirjattiin kartalle. Tuloksissa huomioitiin myös muiden selvitysten yhteydessä tehdyt täydentävät havainnot.

Kasvillisuusselvitys tehtiin yhdellä lyhyellä käynnillä, mutta kasvillisuutta havainnoitiin kaikkien muiden selvitysten yhteydessä. Koska alueella ei ilmakuvien perusteella sijaitse LuTU-luokittelussa tai laeissa mainittuja luontotyyppejä (Ramboll Finland Oy, 2024), keskityttiin mahdollisen huomionarvoisen lajistonsa etsintään (silmälläpidettävät, uhanalaiset, alueellisesti uhanalaiset, rauhoitetut ja luontodirektiivin liitteiden II ja IV (b) lajit, vastuulajit).

Lepakkoselvitys tehtiin kolmella käyntikerralla aktiivikartoituksena (Taulukko 1) soveltaen Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen ohjeistusta (SLTY, 2023). Lepakkodetektorina käytettiin Pettersson D100 -mallia, joka toimii heterodyne-tekniikalla. Alue kuljettiin kattavasti läpi painottaen rakennettua aluetta ja peltojen reunoja. Peltojen keskellä ei kuljettu. Alueen pienuuden vuoksi samoja reittejä kuljettiin osin useampaan kertaan. Taajuutta vaihdeltiin jatkuvasti noin välillä 30–50 kHz eri lepakkolajien havaitsemiseksi keskittyen kuitenkin pohjanlepakon taajuuteen.

Taulukko 1. Luontoselvitysten maastokäynnit ja säätilat.

Selvityskäynti	Pvm ja klo	Sää	Huomioita
Viitasammakko, 1. käynti	16.5.2024 klo 3:20 – 4:20	+8 astetta, melkein pilvistä, 1 m/s	
Viitasammakko, 2. käynti	20.5.2024 klo 0:45 – 1:15	+5 astetta, selkeää, 4 m/s	Tuuli häytti kuuluvuutta, joten keskityttiin myös kudun etsintään.
Linnusto, 1. käynti	11.6.2024 klo 3:40 – 5:35	+8 astetta, melkein selkeää, 1–2 m/s	
Linnusto 2. käynti	18.6.2024 klo 3:40 – 5:45	+ 8 - + 13 astetta, vaihtelevaa pilvisyyttä, 0–1 m/s	
Kasvillisuus	2.7.2024 klo 16:00 – 17:00	Ei merkitystä	Lisäksi kasvillisuutta havainnoitiin muiden käyntien yhteydessä vaihtelevasti aikaa käyttäen.
Lepakko, 1. käynti	25.6. – 26.6.2024 klo 23:30 – 1:30	+15 astetta, selkeää, tyyntä	
Lepakko, 2. käynti	21.7.2024 klo 23:15 – 22.7.2024 klo 1:35	+13 – +15 astetta, selkeää, tyyntä	
Lepakko, 3. käynti	14.8.2024 klo 22:30 – 15.8.2024 klo 0:30	+17 – +14 astetta, selkeää, tyyntä.	

3. TULOKSET JA POHDINTA

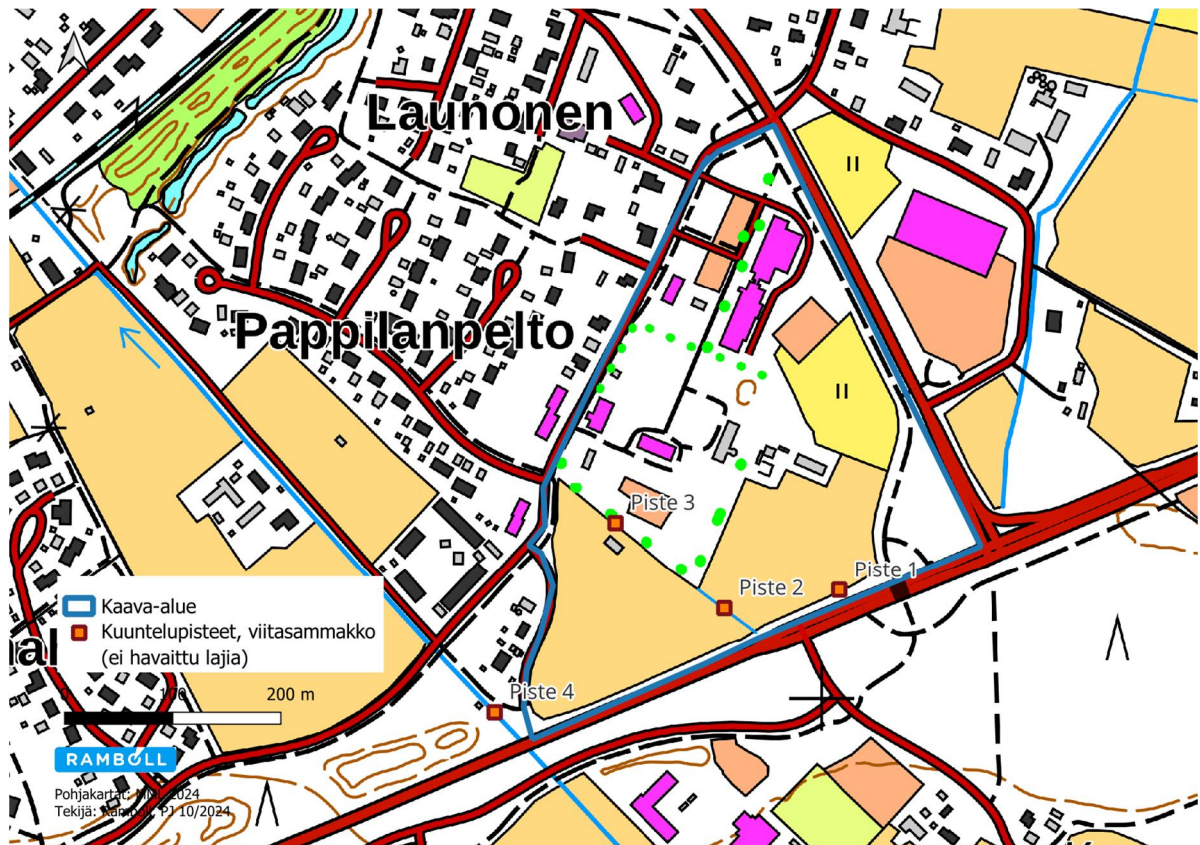
3.1 Tunnetut tärkeät alueet

Esiselvityksen (Ramboll Finland Oy, 2024) perusteella kaava-alueelle ei sijoitu tunnettuja huomioitavia kohteita, kuten suojelualueita. Ainoastaan kaava-alueen kaakkoiskulman vieressä sijaitsee Oulun seudun kerääntymisalueen valtakunnallisesti tärkeän lintualueen kulma (IBA). Myös IBA-rajausten kanssa päällekkäiset kansallisesti (FINIBA) ja maakunnallisesti (MAALI) tärkeät lintualueet sijaitsevat kaava-alueen lähellä. Kaava-alueen ulkopuolelle jäävän mutta sitä välittömästi sivuavan Okkosien Kursuojan varsi on määritetty maatalousluonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeäksi LUMO-kohteeksi Raahentien eteläpuolella (Albus Luontopalvelut Oy, 2018).

3.2 Viitasammakot

Alueella ei havaittu viitasammakoita tai niiden kutua, joten selvityksen perusteella alueella ei sijaitse lain suojaamia viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Jotkin alueen ojista voisivat toimia viitasammakon elinympäristönä, mutta eivät vaikuttaneet erityisen hyvin lajille soveltuvilta. Raahentien viereinen oja (Kartta 2, Piste 1), jossa kasvaa osmankäämiä ja sirppisamalta, olisi parhaiten viitasammakolle soveltuva paikka selvitysalueella. Luode-kaakko-suuntainen oja (Kartta 2, Pisteet 2–3) voisi periaatteessa myös toimia lajin elinympäristönä, mutta on melko vähävetinen. Okkosen Kursuoja (Kartta 2, Piste 4) ei virtaavana sovellu viitasammakolle. Muut alueen ojat ovat hyvin vähävetisiä tai jo keväällä kuivuvia.

Viitasammakkoselvityksen tulosten arvellaan olevan luotettavia, vaikka lajin havaittavuus on joskus oikukasta. Henkilökohtaisten havaintojen ja muiden Ramboll Finland Oy:n saman kevään viitasammakkoselvitysten perusteella maastokäynnit osuivat hyvin soitimen aktiivisimpaan aikaan. Helatorstain (9.5.) jälkeen lämmennyt sää sai viitasammakot pulputtamaan monin paikoin erittäin aktiivisesti. Ensimmäisellä käynnillä lämmin ja heikkotuulinen sää oli kartoitukseen hyvin soveltuva. Toisella käyntikerralla tuuli häytti soidinpulputuksen kuuluvuutta, mutta toisaalta mahdollisia viitasammakkokohteita päästiin lähelle. Tällöin myös tutkittiin lampun avulla, löytyisikö kutua.

Kartta 2. Kohteet, jotka erityisesti tarkastettiin viitasammakon varalta. Myös alueen pienemmät ojat kierrettiin läpi. Pisteisiin on viitattu leipätekstissä.

3.3 Pesimälinnusto

Alueelta ei ole aikaisempia tietoja huomionarvoisesta lajistosta Lajitietokeskuksessa (Ramboll Finland Oy, 2024). Maastaselvityksessä havaitut huomionarvoiset lajit on esitetty taulukossa 2 ja kartalla 3 (Taulukko 2, Kartta 3). Huomionarvoisista lajeista alueella havaittiin turkinkyyhky (EN), joka lauloi kuusirivistössä ja kaava-alueen pohjoispuolisella asuinalueella, yksi kuovi (NT) ja toinen kuovi hieman kaavarajauksen ulkopuolella sekä punavarpunen (NT) kaavarajauksen sisällä ja toinen ulkopuolella (voivat koskea samaakin reviiriä) ja västäräkipari (NT) kaava-alueella. Silmälläpidettäviä (NT) harakoita tulkittiin neljä paria kaava-alueelta ja sen lähistöltä. Toisen käyntikerran aikana alueella lenteli useita tervapääskyjä (EN), jotka saattavat pesiä rakennusten koloissa, joskaan viitteitä pesinnästä ei havaittu. Viitasammakkoselvityksen maastokäynnin yhteydessä havaittiin lisäksi pajusirkku (VU).

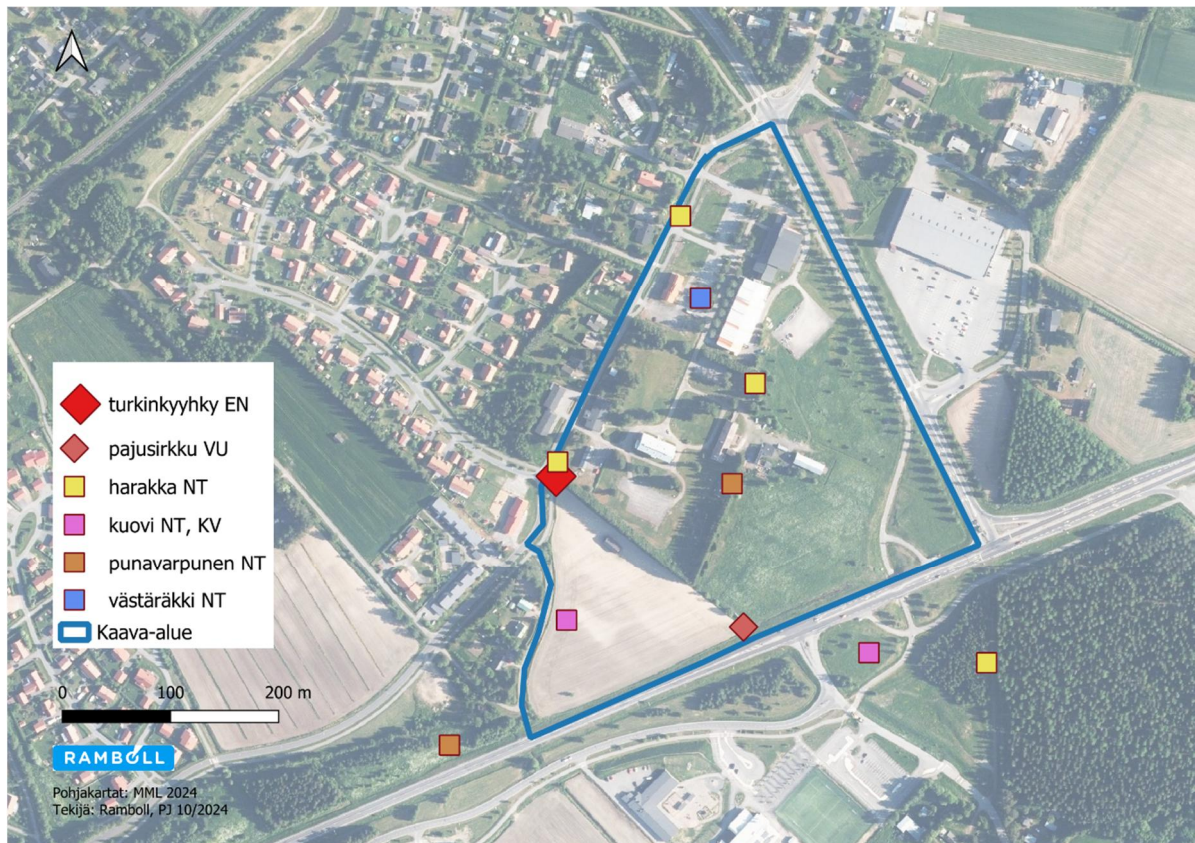
Muuhun alueen lajistoon kuuluivat mm. rakennuksissa pesivät naakat ja kesykyyhkyt. Ainakin selvitysalueen keskiosissa sijaitsevissa ränsistyvässä siilorakennuksessa ja pellon laidan varasto-rakennuksessa on lintujen pesiä. Lisäksi havaittiin yksi tai useampia pareja keltasirkkuja, kirsiosieppoja, peippoja ja talitiaisia.

Linnustaselvityksen maastokäynnit tehtiin hyvissä olosuhteissa, eikä niihin liity merkittäviä epävarmuuksia. Toisaalta yhtenä vuonna tehty selvitys ei huomioi vuosien välistä vaihtelua. Ensimmäinen käynti olisi voinut olla aikaisempi, mutta toisaalta alue käveltiin melko kattavasti läpi toukokuussa aikaisin aamulla ensimmäisen viitasammakkokäynnin yhteydessä, kun suurin osa mahdollisista huomionarvoisista lajeista oli jo saapunut muutolta.

Havaitun lajiston ja parimäärien perusteella alueella ei ole erityisiä linnustoarvoja, joskin huomionarvoisia lajeja havaittiin. Maatalousalueiden lajisto, joka käsittää paljon viime aikoina taantuneita lajeja, vaikutti selvityskäyntien perusteella melko niukalta. Kaava-alueen nurmet ovat suhteellisen pieniä ja nykyisinkin asutuksen ja tiestön puristuksessa, joten tulos on odotettu. Taajama-alueilla tavattavasta lajistosta havaittiin turkinkyyhky (EN), jolle kaava-alueella on merkitystä osana pesimäympäristöä.

Taulukko 2. Huomionarvoisten lajien parimäärät selvitysalueella mukaan lukien välittömän lähialueen havainnot, jotka todennäköisesti koskevat selvitysalueelle ulottuvia reviirejä. Lyhenteet: EN = erittäin uhanalainen, VU = vaarantunut, NT = silmälläpidettävä, KV = kansainvälinen vastuulaji.

Suomenkielinen nimi	Tieteellinen nimi	Status	Parimäärä
turkinkyyhky	<i>Streptopelia decaocto</i>	EN	1
pajusirkku	<i>Emberiza schoeniclus</i>	VU	1
punavarpunen	<i>Carpodacus erythrinus</i>	NT	(1 -)2
harakka	<i>Pica pica</i>	NT	4
västäräkki	<i>Motacilla alba</i>	NT	1
kuovi	<i>Numenius arquata</i>	NT, KV	2
Yhteensä			11

Kartta 3. Huomionarvoisten lintulajien reviirit tulkittuna kartoituslaskennan perusteella. Lisäksi alueella havaittiin lentelemässä tervapääskyjä (EN), joiden pesinnästä rakennuksissa ei kuitenkaan saatu havaintoja. Lyhenteet on selitetty taulukon 2 yhteydessä.

3.4 Kasvillisuus ja luontotyytit

Esitietojen ja maastokäyntien perusteella alueella ei esiinny LuTU-luokittelun (Kontula & Raunio 2018) mukaisia luontotyyppisiä eikä vesilain 11 §:n tai luonnonsuojelulain 64 §:n tai 65 §:n luontotyyppisiä. Myöskään metsälain 10 §:n kriteerit täyttäviä luontotyyppikohteita ei ole. Alue on kokonaan voimakkaasti ihmisen muokkaamaa pihapiiriä, peltoa ja oja.

Raahentien varressa sijaitsevat pellot olivat selvitysaikaan nurmina. Läntisemmän nurmen kasvillisuus oli varsin yksitoikkoista juolavehnan ja tien läheltä polvipuntarpään vallitsemaa. Itäisemmällä nurmella mm. koiranputki ja niittyleinikki kukkivat alkukesästä näyttävästi (Kuva 1). Osaa alueesta hoidettaneen maisemaniittynä, jota niitetään vuosittain ja jolla kasvaa harvassa puita. Aivan Raahentien varressa asfaltin reunassa kasvoi pitkänä nauhana teiden suolauksesta hyötyvää meriratamoa ja hieman kujasorsimoa.

Huomionarvoisia kasvilajeja ei tavattu muutamaa vieraslajia lukuun ottamatta (Kartta 4) eikä näistä ole myöskään aiempia havaintotietoja (Suomen Lajitietokeskus, 2024a). Selvitysalueen ojat ovat suurimmaksi osaksi melko vähävetisiä, eikä niissä havaittu lähialueilta tavattuja silmäläpidettäviä lajeja, kuten vesihilpeä (*Catabrosa aquatica*) tai kansainväliseksi vastuulajiksikin luettavaa sammakonleinikkiä (*Ranunculus reptabundus*), joita löytyy pääosin hieman suuremmista ojista. Mikäli oja perataan, saattaa uusia esiintymiä syntyä, sillä nämä lajit hyötyvät kohtuullisesta häiriöstä.

Kevyen liikenteen alikulun pieleen on istutettu kansallisesti haitalliseksi säädettyä (Kansallinen vieraslajiluettelo) viitapihlaja-angervoa (*Sorbaria sorbifolia*), joka kasvaa paikalla muutamina

useiden neliömetrien laikkuina (Kuva 2). Kaava-alueen rajoilla kahdessa paikassa tavattiin tien-varressa pienet, noin 1–2 neliömetrin kurturuusukasvustot (*Rosa rugosa*). Kurturuus on kansallisesti haitalliseksi säädetty vieraslaji. Emäntäkoulun piha-alueen reunoilta löydettiin isotuomipihlajaa (*Amelanchier spicata*), jota ei ole säädetty haitalliseksi mutta on mainittu kansallisessa vieraslajistrategiassa (VN 2012). Se esiintyi yksittäisenä pensaana luoteiskulmassa sekä yhteensä reilun 25 pienen version esiintymänä (tallennettu useana havaintopisteenä). Hieman kaava-alueen ulkopuolella Okkosen Kursuojasta löydettiin esiintymä EU:ssa haitalliseksi säädettyä (EU:n vieraslajiluettelo) jättipalsamia (*Impatiens glandulifera*), jota on arviolta yhteensä neljän neliömetrin alalla. Lisäksi löydettiin kolme 1–3 version esiintymää rusoamerikanhorsmaa (*Epilobium adenocaulon*) ja määrittämättä jääneitä amerikanhorsmia (*Epilobium ciliatum* -ryhmä) kaksi esiintymää, joista toisessa 3 versoa ja toisessa noin neliömetrin kasvusto nuoria versoja ojan pohjalla. Amerikanhorsmat on mainittu kansallisessa vieraslajistrategiassa (VN 2012), kuten myös livarinpolun varresta löydetty yksittäinen paimenmatara (*Galium album*).

Kaava-alueen ulkopuolella käytiin lyhyellä maastokäynnillä syyskuussa laajennosaluetta varten, jolloin löydettiin kaksi kurturuusupensasta sekä kurjenmiekkää, jotka on esitetty tämän selvityksen kartoilla. Kukkimattomana keltakurjenmiekkää (*Iris pseudacorus*) ei voi erottaa puutarhoissa kasvatettavista kurjenmiekoista (Schou ym. 2023), joten kurjenmiekkä tulkittiin varovaisuusperiaatteella Pohjois-Suomessa rauhoitetuksi lajiksi.

Kartta 4. Huomionarvoiset kasvilajit. Lyhenteet: LC = elinvoimainen, rauh. = rauhoitettu Lapin, Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakunnissa, K = kansallisesti haitalliseksi säädetty vieraslaji, EU = EU:ssa haitalliseksi säädetty vieraslaji, VN 2012 = kansallisessa vieraslajistrategiassa mainittu laji.

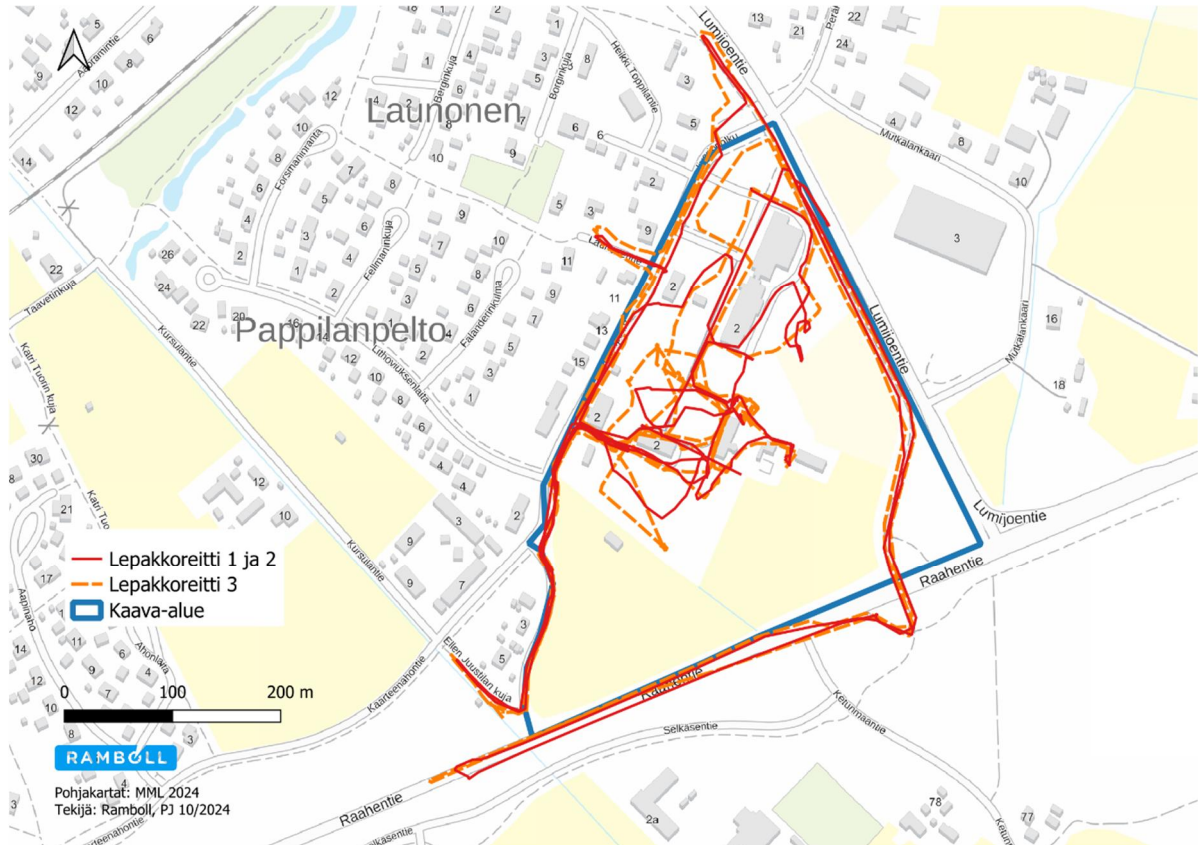
Kuva 1. Koiranputki- ja niittyleinikkivaltaista nurmea. Aamuauringon valossa kukat saattavat näyttää kauniilta, mutta perinteisen maatalouden synnyttämää niittyä inventoineelle ne kertovat runsaana esiintyessään maan korkeasta typpipitoisuudesta, joka hankaloittaa esimerkiksi kasvillisuudeltaan monimuotoisen kaupunkiniityn perustamista.

Kuva 2. Vieraslajiksi luokiteltua viitapihlaja-angervoa.

3.5 Lepakot

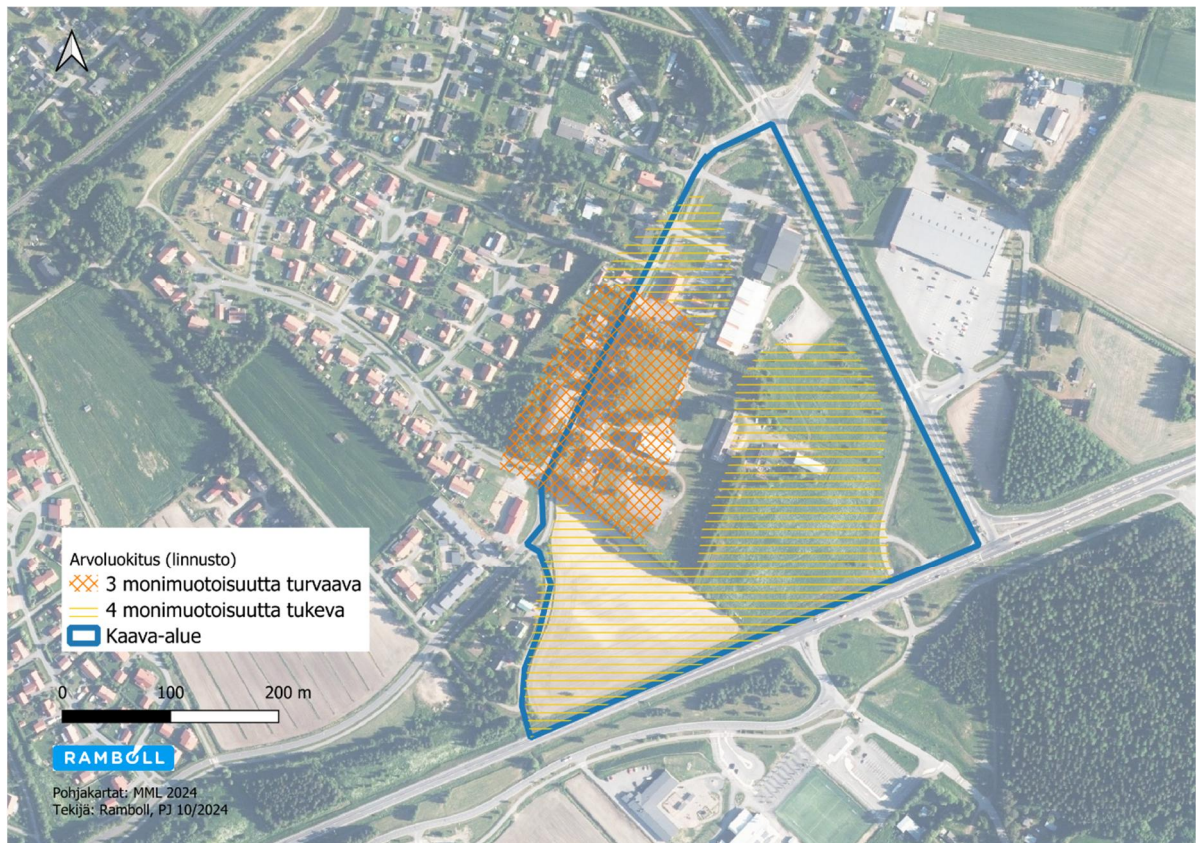
Lepakoista ei tehty havaintoja millään kolmella aktiivikartoituskierröksellä (Kartta 5). Alueella on räsistynyt rakennus ja vanha kellari, jotka voisivat toimia lepakoiden päiväpiiloina tai kellari ehkä talvehtimispaikkana. Rakennusten tutkiminen ei kuitenkaan sisältynyt tähän työhön, vaan ne on tutkittava tarvittaessa, jos niitä aiotaan purkaa. Selvityksen perusteella alueella ei sijaitse tärkeitä lepakkoalueita, jotka olisi huomioitava kaavoituksessa.

Kartta 5. Lepakkoselvityksessä kuljetut reitit. Kaikilla kolmella käyntikerralla kuljettiin käytännössä samat reitit.

4. LUONTOKOHTEIDEN ARVOLUOKITUS

Luontokohteet arvoettiin Mäkelän ja Salon (2024) mukaan (Kartta 6). Arvoluokkiin 1 (lainsäädännöllä turvatut kohteet) tai 2 (erityisen tärkeät kohteet) sijoittuvia luontoarvoja ei löydetty. Uhanalaisten lajien muut kuin merkittävät esiintymät kuuluvat arvoluokkaan 3 (monimuotoisuutta turvaavat kohteet). Silmälläpidettävien lajien esiintymät kuuluvat arvoluokkaan 4 (monimuotoisuutta tukevat kohteet). Näin ollen linnuston perusteella pellot ja niiden reunat voidaan katsoa kuuluviksi arvoluokkaan 4 ja osa rakennetusta alueesta arvoluokkaan 3 kaava-alueen rajalla sijaitsevan turkinkyyhkyreviirin perusteella. Turkinkyyhkyyn rajauksen kylkeen on piirretty pieni raja silmälläpidettävän linnuston perusteella. Linnuston perusteella tehtävät rajaukset eivät ole selvärajaisia, vaan pyrkivät havainnollistamaan linnuston käyttämiä elinympäristöjä. Kovin merkittävästä lintualueesta ei kuitenkaan ole kyse. Kasvillisuuden ja luontotyyppien perusteella koko selvitysalue kuuluu arvoluokituksessa tavanomaiseen luontoon. Selvitysalueen ulkopuolelta löytynyttä kurjenmiekan esiintymää ei ole sijoitettu arvoluokkiin. Usein asemakaavoissa rauhoitettujen lajin kohdalla ei ole voitu soveltaa yleispoikkeusta eräistä rauhoitussäännöksistä, jolloin lajia ei saa hävittää tai siirtää ilman poikkeuslupaa (luonnonsuojelulain 82 §) ja se on rinnastettavissa arvoluokan 1 kohteeseen.

Kartta 6. Arvoluokitus linnuston perusteella. Rajaukset ovat suuntaa antavia. Muutoin kaava-alue on tavanomaista luontoa (ei kuvioitu erikseen). Kasvillisuuden ja luontotyyppien perusteella koko alue on tavanomaista luontoa. Lainsäädännöllä turvattuja tai erityisen tärkeitä kohteita (arvaluokat 1 ja 2) ei rajattu. Kaava-alueen läheisiä BirdLifen määrittelemiä tärkeitä lintualueita kaakossa ei ole esitetty tässä.

5. YHTEENVETO JA SUOSITUKSET

Alue on tavanomaista ihmisvaikutteista ympäristöä, joka koostuu rakennuksista pihapiireineen ja parkkipaikkoineen sekä pelloista. Alueen lajistossa havaittiin muutama huomionarvoinen lintulaji, jotka suositellaan huomioimaan kaavamutoksen suunnittelussa. Kasveissa tai muissa eliöryhmissä ei havaittu huomionarvoisia lajeja vieraslajeja lukuun ottamatta. Vieraslajiesiintymiä löydettiin useita, mutta ne ovat pääosin merkitykseltään vähäisiä.

Linnuston huomioimiseksi lisärakentaminen suositellaan tehtäväksi olemassa olevan rakennetun alueen yhteyteen niin, että peltoalueet säilyvät mahdollisimman suurina. Taajamaympäristössä pesivän turkinkyyhkyn elinympäristön turvaamiseksi alue kannattaa pitää puistomaisena ja säilyttää suojaavaa puustoa, kuten kuusirivistö. Ränsistyvät rakennukset tarjoavat pesäpaikkoja esimerkiksi naakoille, västäräkillle ja tervapääskylle. Mikäli rakennuksia puretaan, on tarvittaessa huomioitava lepakot tarkemmin, rauhoitetut lintulajit sekä rauhoittamattoman naakan pesimäaikainen rauhoitus. Lepakkoselvityksessä ei saatu viitteitä lepakoiden esiintymisestä.

Kansallisesti haitalliseksi säädetty viitapihlaja-angervo suositellaan hävittämään ja käyttämään uusissa istutuksissa lajeja, jotka eivät leviä luontoon tai jotka kuuluvat luontomme alkuperäislajistoon. Muut vieraslajiesiintymät eivät ole erityisen merkittäviä, mutta ne voidaan hävittää käytettävissä olevien resurssien puitteissa esimerkiksi muiden töiden yhteydessä keskittyen haitalliseksi säädettyihin vieraslajeihin. Jättipalsamia esiintyy pääasiassa kaava-alueen ulkopuolella, mutta tämä esiintymä ei ole Limingan merkittävimpiä. Kurturuusua tavattiin muutamassa paikassa enimmäkseen teiden varsilla.

Kasvilajiston monimuotoisuutta voidaan lisätä hoitamalla nurmialueita niittymäisinä, niin sanottuina kaupunkiniittyinä (esim. Varsinais-Suomen ELY-keskus, 2013). Osin aluetta näytetään nykyisin hoidettavan vastaavalla tavalla. Loppukesästä tehty niitto ja parhaimmillaan myös niittojätteen poiskeruu pitävät kasvillisuutta matalana ja köyhdyttävät maata ylimääräisistä ravinteista, mikä edistää monimuotoisuutta.

Selvitysalueen ulkopuolelta löydettiin rauhoitettua kurjenmiekkää, joka suositellaan säästämään. Tarvittaessa sen siirtoon tai hävittämiseen on haettava poikkeuslupaa ELY-keskukselta. Selvitysalueen itäpuolella ei ole tehty kattavia luontoselvityksiä, joten sen luontoarvot on vielä selvitettävä oikeaan vuodenaikaan ja kuvattava erillisessä selvityksessä, mikäli asemakaavan muutos laajennetaan koskemaan aluetta.

6. LÄHDE- JA KIRJALLISUUSLUETTELO

Albus Luontopalvelut Oy 2018. Valtatie 8:n ympäristön strategiseen osayleiskaavaan liittyvät luontoselvitykset Limingassa 2018. Raportti 27.8.2018.

BirdLife Suomi 2024. Tärkeitä lintualueita. <https://www.birdlife.fi/suojelu/alueet/>. Viitattu 19.7.2024.

BirdLife Suomi 2024. Yhdistysten MAALI-raportit. <https://www.birdlife.fi/suojelu/alueet/maali/yhdistysten-maali-raportit/>. Viitattu 19.7.2024.

EU:n vieraslajiluettelo. Vieraslajit.fi-tietosivu. Viitattu 7.8.2024.
<https://vieraslajit.fi/lajit?EuList=true>.

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. S. 560–570.

Kansallinen vieraslajiluettelo. Vieraslajit.fi-tietosivu. Viitattu 7.8.2024.
<https://vieraslajit.fi/lajit?FiList=true>.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.) 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Suomen ympäristö 5/2018. 925 s.

Koskimies, P. & Väisänen, R. A. 1988: Linnustonseurannan havainnointiohjeet (2. painos). Helsingin yliopiston eläinmuseo, Helsinki.

Luonnonsuojelulaki 9/2023.

Maanmittauslaitos 2024. Maanmittauslaitoksen avoin kartta-aineisto.

Metsälaki 1093/1996.

Mäkelä, K. & Salo, P. (2024). Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2. korjattu painos. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43.

Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1–278.

Ramboll Finland Oy 2024. Emäntäkoulun asemakaavamuutoksen luontoarvojen esiselvitys. Raportti 3.4.2024.

Schou, J. C., Moeslund, B., Van de Weyer, K., Lansdown, R. V., Wiegand, G., Holm, P., . . . Sand-Jensen, K. 2023. Aquatic plants of Northern and Central Europe including Britain and Ireland. Princeton, NJ: Princeton University Press.

Suomen Lajitietokeskus/FinBIF 2024a. Tietopyyntö. <http://tun.fi/HR.200>, <http://tun.fi/HR.1747>, <http://tun.fi/HR.3211>, <http://tun.fi/HR.3553>, <http://tun.fi/HR.3931> (haettu 15.3.2024).

Suomen Lajitietokeskus/FinBIF 2024b. Tietopyyntö. <http://tun.fi/HR.39>, <http://tun.fi/HR.48>, <http://tun.fi/HR.64>, <http://tun.fi/HR.203>, <http://tun.fi/HR.1747>, <http://tun.fi/HR.3211>, <http://tun.fi/HR.3691>, <http://tun.fi/HR.4471> (haettu 14.3.2024).

SLTY (Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry) 2023. Lepakkokartoitusohje 2023. Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen suosituksia lepakkokartoitusten tekijöille, tilaajille ja kartoitustietoja käyttäville viranomaisille.

Suomen ympäristökeskus 2024. Avoin tieto, ladattavat paikkatietoaineistot os.
https://www.syke.fi/fi-FI/Avoin_tieto/Paikkatietoaineistot/Ladattavat_paikkatietoaineistot

Varsinais-Suomen ELY-keskus 2013. Kaupunkiniityt: Elinvoimaa elävästä perinnöstä. Natureship-julkaisuja.

VN 2012 (Maa- ja metsätalousministeriö 2012). Kansallinen vieraslajistrategia.

Vesilaki 587/2011.